

Veřejnoprávní úprava podnikání

JUDr. Barbora Košinárová,
Ph.D.

Živnosti, živnostenské podnikání

- podnikání je předmětem veřejnoprávní regulace a může být vázáno na podmínky nebo omezení.
- podnikáním nemohou být činnosti obecně zakázané nebo činnosti (obchod s lidmi, obchod s drogami) vyhrazené zákonem pouze státu či určené právnické osobě (tisk bankovek jiným subjektem než Státní tiskárna ceňin, s.p.)
- **živnostenské podnikání** je podnikáním, kdy živnostenský zákon (zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, ve znění pozdějších předpisů) a případně další zvláštní zákony stanovují pro určité činnosti podmínky podnikání a pravidla pro jejich kontrolu.
- **živnostenské oprávnění** je oprávnění provozovat živnost, tj. oprávnění podnikat v oboru, který podléhá režimu živnostenského zákona. Živnostenské oprávnění se prokazuje výpisem z živnostenského rejstříku.
- Živnosti lze třídit podle různých kritérií vs. § 9
 - a) **podle předmětu na živnosti výrobní, obchodní a poskytování služeb**
 - b) **podle způsobu vzniku živnostenského oprávnění na živnosti ohlašovací (řemeslné, vázané a volné) a koncesované**
 - podmínky provozování živnosti
 - překážky provozování živnosti
 - funkce odpovědného zástupce
- **neživnostenské podnikání**

Neživnostenské podnikání

- § 3 ŽivZ
- taxativní výčet činností neživnostenského podnikání
- jedná se o činnosti, jejichž podřízení ŽivZ zákonu by bylo nevhodné vzhledem k jejich povaze, které vyžadují „náročnější“, speciálnější právní úpravu

Co tedy řadíme do oblasti neživnostenského podnikání?

- státní monopoly
- výsledky tvůrčí duševní činnosti
- kultura

Neživnostenské podnikání

- archeologické průzkumy
- činnost zdravotnických pracovníků
- činnost některých právnických a ekonomických profesí
- další profese a specializované činnosti...

Tzv. „státní monopoly“

- význam „státních monopolů“ klesá (viz například poštovní služby)
- typickým příkladem jsou státní podniky a jiné právnické osoby působící ve strategických oborech a službách, v oblasti využití přírodního bohatství, výzkumu a vývoje
- Správa železnic, s.o.
- Lesy ČR, s.p.
- Státní tiskárna cenin, s.p.
- Ředitelství silnic a dálnic, s.p.
- a mnoho dalších ...

Zdravotnické profese

- právní úprava: zákon č. 95/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání odborné způsobilosti a specializované způsobilosti k výkonu zdravotnického povolání lékaře, zubního lékaře a farmaceuta, ve znění pozdějších předpisů
- podmínky: odborná způsobilost k výkonu zdravotnického povolání lékaře se získává absolvováním nejméně šestiletého prezenčního studia, které obsahuje teoretickou a praktickou výuku v akreditovaném zdravotnickém magisterském studijním programu všeobecné lékařství.
- atestace (specializovaná způsobilost lékaře), atestační zkouška
- zubní lékař, farmaceut
- akreditace a akreditační řízení
- povinnost celoživotního vzdělávání § 22
- uznávání způsobilosti k výkonu zdravotnického povolání

Otázky k zopakování a zamyšlení

Jaká je podstata právní úpravy neživnostenského povolání?

Jaké znáte neživnostenské profese?

Kdo v České republice splňuje podmínku odborné způsobilosti k výkonu profese lékaře?

Může jako lékař v České republice působit člověk, který neovládá český jazyk?

Advokacie

- **právní úprava**: zákon č. 85/1996 Sb., o advokacii, ve znění pozdějších předpisů
- kdo je v České republice advokátem?
- předpoklady pro výkon advokacie (§ 5)
- vyškrtnutí ze seznamu advokátů (§ 7b)
- pozastavení výkonu advokacie (§ 8a)
- způsob výkonu advokacie (§ 11)
- práva a povinnosti advokátů (§ 16 a násl.)
- kárná odpovědnost advokátů (§ 32 a násl.)
- advokátní komora (§ 40 a násl.)
- působnost Ministerstva spravedlnosti (§ 50 a násl.)

Notáři

- **právní úprava**: zákon č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), ve znění pozdějších předpisů
- Kdo je to notář? Jaká je podstata notářské činnosti? (§ 2 a § 3)
- předpoklady pro výkon činnosti notáře (§ 7 a násl.)
- pozastavení (§ 10), odvolání (§ 11)
- pracovníci notáře: notářský koncipient (§ 17), notářský kandidát (§ 21)
- notářská komora (§ 29)

Otázky k zopakování a zamyšlení

Kdo je advokát? Jaké služby může poskytovat?

Jaké jsou předpoklady pro výkon advokacie?

Kdo je notář? Jaké služby může poskytovat?

Jaký je rozdíl mezi profesí advokáta a notáře?

Jaké orgány dohlíží nad činností těchto profesí? Jaká mají oprávnění?

Výzkum, výroba a distribuce léčiv

- **právní úprava**: zákon č. 378/2007 Sb., o léčivech a o změnách některých souvisejících zákonů (zákon o léčivech), ve znění pozdějších předpisů
- Co je to léčivý přípravek? (§ 2)
- Kdo je to provozovatel? (§ 6)
- Kdo vykonává státní správu v oblasti léčiv ? (§ 10)
- způsobilost osob pro zacházení s léčivy, odborné předpoklady (§ 20 a násl.)
- registrace léčivých přípravků v ČR (§ 25), žádost o registraci (§ 26), registrační řízení (§ 31), rozhodnutí o registraci (§ 32), práva a povinnosti držitele registrace (§ 33), prodloužení, zamítnutí, pozastavení a zrušení registrace (§ 34)

Zprostředkování zaměstnání

- **právní úprava:** zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů
- působnosti státní správy (§ 6, § 7) – Ministerstvo práce a sociálních věcí, Úřad práce
- pojem „zprostředkování zaměstnání“ (§ 14)
- uchazeč o zaměstnání (§ 24)
- evidence uchazečů o zaměstnání (§ 27)
- vyřazení z evidence uchazečů o zaměstnání (§ 30)
- podpora v nezaměstnanosti (§ 39)
- **zprostředkování zaměstnání agenturami práce (§ 58 a násl.)**

Otázky k zopakování a zamyšlení

Co jsou to léčiva? Jak probíhá proces jejich regulace v České republice?

Kdo vykonává státní správu v oblasti léčiv?

Co rozumíme pod pojmem „zprostředkování zaměstnání“? Které subjekty jsou k této činnosti oprávněny?